

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника
10 сот.
За провінції
12 сот.
В зайнятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись.

(Редакція: Руска ч. 3).

Виходить щодня для 88-8
крім понеділка.

Ціна передплати у Львові:	
За рік	24— К.
чвертьроку	12— "
чвертьроку	6— "
місяць	2 40 "

В країні державі	
На рік	32— К.
чвертьроку	16— "
чвертьроку	8— "
місяць	2 70 "

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В інших державах	34 фр.

З чим йдете на Поділе?!

Через три майже літа була Тернопільщина, Чортківщина й другі окраїни Галичини зайняті Росіянами. Три літа оглядали там хмари салдатів, що через її землю переходили на підбій германського світа. В р. 1915 хоч як могоча офензива осередних держав, не здужала таки дійти до брам Тернополя ні Чорткова.

Рік 1916 міг видати ся нашим подільським землякам роком знаменним, зраджуючим неміц, обезсилене наддунайської монархії. Через те відбиті Тернополя і підлого Поділя останніми днями мусіло бути для них справдішню несподіванкою.

Три літа! Се час не короткий, тим більше в часі всесвітньої війни. За три літа „внутрішня фізіогномія“ Європа змінена до непізнання. І зверху виглядає вже деінде інакше. Неможливо отже, щоби через три літа і жите Поділя стояло на однім місці, щоби обставини не відбили ся на його формі. „Живий живе гадає“, бо просто — хоче жити...

По трьох літах неприємності війшла на Поділе знов Австрія — і розуміє ся — мусіла там вистати деякі зміни.

Якжеж її поставити ся супроти тих змін? На се питає вже загоді відповіла, начеби в нашім імені, Arbeiter Zeitung статей, яку ми недавно тому переповіли, а якої загодовок був: Не вішати! Там подані і мотиви такого жадання. Вирозумілістю та великодушністю більше в таких случаях можна зробити, чим безоглядними і невідповідними та зовсім не покликаними чинниками управління поступованем.

Крім того повинна Австрія тямити, що Тернопільщина дала їй славний 15 полк, котрий сам міністер Георгі назвав найславнішим австрійським полком, полк, котрий станув успішно поперек дороги Москалям, коли вони вже били в передпослідну браму до серця нашої монархії, Відня. З яким пожертвоваєм бороли ся тоді сини Тернопільщини за Австрію, свідомством сього окремих відділ на цвинтарі в Новім Санчі, де над довгими рядами могил і хрестів мають синьо-жовті ленти і з подумом вітру шепочуть тим могилам вісти про рідню тернопільську землю...

А наша Чортківщина зі своїм 95 тим полком! Історія колись що йно скаже, яких становив боронив той полк, яких героїств доконував, які потерпів жертви... А зате все полковою піснею його стало: „Терном, терном, там доріжка іде...“ І багато тих тернових доріжок, якими ходиву сій всесвітній війні безрідний Іван.

Б бачківщину таких героїв увійшла тепер австрійська армія і на се не відно нікому забувати!

Та на сім не кінець.

Наша держава збагатить ся в відбитих областях Тернопільщини не тільки живими, побором податків, але й побором рекрута, побором нових героїв — до славної п'ятнадцятки і 95-ки.

За се „майно і кров“ мусить держава віддячити ся. Самі звідомлення австрійського генерального штабу кілька разів доносили, що Росіяни „зазначають свій відступ пожежою й руїною“... Обовязком отже держави надгородити кривду заподіяну населенню через ворожі війська, подбати як найскорше про відбудову знищених осель, заопікуватись воєнними сиротами, одним словом, двигнути Поділя з тої руїни, в яку воно невинно попало.

Цісар Карл в обороні східно-галицького населення!

Відень 6 серпня.

Голова Української Парляментарної Репрезентації п. Романчук дістав з цісарської канцелярії письмо з дня 1. серпня, в яким повідомлює ся його, що в відповідь на телеграму виславу п. Романчуком 30 липня, розпорядив Цісар, щоби власті відносили ся зичливо до населення відбитих топер областей Східної Галичини й Буковини. В письмі сказано, що Цісар ще 30 липня, будучи в Галичині, післяв депешу до місця осідку початкової команди, в котрій приказує, що в Східній Галичині і на Буковині не вільно карати смертю на основі до різних вироків, без суду, переслухання і судових вироків. Депеша цісря заповоряджує, що не вільно населення безлокіти, ані допускати ся насильств, треба з всіми поводитись зичливо, а всі вероки треба присилати начальній команді до затвердження.

Будова нового життя на закордонній Україні.

„Нова Рада“ з дня 14. липня н. ст. приносить звіт з п'ятої сесії Української Центральної Ради, який ось тут подаємо з огляду на значіне обговорювання і рішених справ:

Реорганізація У. Ц. Р.

Равішнього засідання сьогодні не було через те, що з самого рана аж до початку вечірнього засідання працювали комісії.

Розпочинає ся засідане о 6:30 г. вечором. Голова М. Грушевський.

Зразу ж виступає з докладом від комісії в справі реорганізації та доповнення національного складу Центральної Ради т. Огородний.

Вказавши на те, що Центральна Рада досягла вже тої стадії розвитку, коли з представництва національного вона повинна перетворитись в представництво територіальне, де були б представники не тільки одного українського народу, а й других народів, які живуть на Україні, докладчик подає вироблену комісією схему реорганізації Центральної Ради і доповнення складу її так, щоб вона з національного органу стала органом краєвим.

Крім доповнення складу Центральної Ради представниками національних меншостей України, комісія зробила також схему реорганізації складу представництва чистого української частини Центральної Ради, причім представництво українських установ та організацій підлягло значній зміні, а деяких, як на примір „Союза Української Державности“ та „Союза Автономистів-Федералістів“, після голосування було зовсім скасоване.

В сій справі зборами ухвалені були такі постанови:

В справі реорганізації українського представництва:

1) Центральна Українська Рада, як орган української революційної демократії, складаєт ся головним чином з Рад робітничих, селянських та військових депутатів.

2) Доповнюєт ся такий склад Центральної Української Ради територіальним представництвом від губерній, великих міст і земель, згідно з постановою Національного З'їзду.

3) Центральна Рада визнає бажаним збільшити партійне представництво, давши однаково по 5 місць партіям: соціал-демократів, соц. революціонерів, радикал-демократів і трудовиків.

4) Затверджуєт ся представництво від професійних та економічних організацій, як учительська спілка (5 чоловік), кооперативи (5 ч.), студентство (5 ч.), та духовенство (1 ч.).

5) Щоб не було подвійного представництва, то скасовуєт ся представництво Селянської Спілки (5 ч.), та від військових частин (13—15 ч.), бо представники їх входять в склад Центральної Ради через Ради селянських та військових депутатів.

Таким чином всіх представників Українців в Центральній Раді має бути коло 585 душ.

В справі доповнення представниками національних меншостей.

Взявши на увагу, що перетворення Центральної Української Ради в тимчасовий краєвий Парлямент передбачало ся ще на Українському Національному З'їзді, що українська революційна демократія мало не вся представлена в складі Центральної Української Ради, що по деяких містах порозуміння з неукраїнською революц. демократією уже налагоджуєт ся та що інші обставини життя сприяють тому, що Центральна Рада стає політичним осередком на Україні — збори постановили:

1) зараз же починати процес перетворення Національної Української Центральної Ради в тимчасовий Краєвий Парлямент і доручити сю справу Генеральному Секретаріатові.

2) Найбільш відповідним способом доповнення національного складу Центральної Ради визнати пропорціональне представництво, по якому національним меншостям дієть ся число депутатських місць в складі Центральної Ради, згідно з численністю населення сих національних меншостей на Україні. — 1

3) додержуватись таких умов поділу сих мандатів, щоб представництво неукраїнських національностей припадало переважно від організованої революційної демократії, се-то від Рад робітничих та воєнних депутатів, — там же національностям, які не виділили з себе соціалістичних партій, мандати передаєт ся через загально-національні організації.

В справі утворення Краєвої Ради.

Після невеличкої перерви товариш генерального секретаря по справах міжнародних О. Шульгин повідомляє збори про нараду в справі утворення Краєвої Ради. В сій нараді брали участь представники київських неукраїнських громадських організацій і партій та від Центральної Ради О. Шульгин і В. Садовський, генеральний секретар по справах судових.

На нараді говорили головним чином про склад краєвого представницького органу. Представники Центральної Ради виставляли з свого боку таку пропорцію, щоб в склад сього органу входило не більше чверти неукраїнців, в той час як представники київських комітетів та неукраїнських партій домагались для себе цілої половини місць. До остаточної згоди нарада не прийшла. Між иншим представники Ц. Р. запитали представника Київських „кадетів“, про виступ їхнього лідера П. Милкова, котрий в ч. 143 „Рвчи“ писав, що український рух тримаєт ся німецькими грішми. Київський к. д. сказав, що він не поділяє думки Милкова.

По скінченню докладу Шульгина висловлюють привітання Центральній Раді представники дивізії з під Деинська та української громади Пятигорська і його округу.

Територіальні Збори України.

Слідуючий докладчик Ковальський висту-

нає від комісії по скликанню Територіальних Зборів України і перерахує ті підвалини скликання Зборів, які виробила комісія.

Постанова в сій справі, вироблена комісією ухвалена Центральною Радою в слідуючій редакції.

1) „Українська Центральна Рада поповнена представниками національних меншостей, стверджує розроблений Генеральним Секретаріатом Внутрішніх справ в порозумінню з Генеральним Міжнародним Секретаріатом проєкт що до організації і складу комісії при Українському Генеральному Секретаріатові по скликанню українських територіальних зборів.

2) Комісія має складатись в абсолютній більшості з Українців, але без додержання в повній мірі принципу пропорційності, з огляду на бажаність як-мож повнішого представництва в комісії всіх значних політичних партій національних меншостей для найбільшого використання політичних сил всіх народів України в справі утворення на місцях міцного організаційного апарату по скликанню територіальних зборів.

3) Ся комісія має бути утворена негайно після поповнення Української Центральної Ради представниками національних меншостей.

4) Ся комісія має:

а) виробити проєкт організації і складу місцевих органів по скликанню Територіальних Зборів,

б) начеркнути обсяг території, якої людність має бути представлена на територіальних зборах України,

в) виробити ту чи иншу систему виборів, г) розподілити всю територію України на виборчі округи.

д) виробити проєкт бюджету для переведення виборів.

5) Постанови, що будуть прийняті комісією по всіх зазначених в попередній статті пунктах, мають бути предложені Генеральному Секретаріатові на ухвалу Центральної Української Ради, поповненої представниками національних меншостей.

6) В справі переведення виборів комісія має об'єднувати всі місцеві органи по скликанню Територіальних Зборів.

7) Чіс скликання Територіальних Зборів України має бути встановлено поповненою нацією меншостями Центральною Радою після докладу комісії, але так, що сі Українські Збори мають відбутись перед Всеросійськими Установчими Зборами.

8) На Територіальних Зборах України а) має бути стверджено вироблений спеціальною комісією проєкт Автономного Статуту України, перед винесенням його на Всеросійські Установчі Збори, б) має бути досягнута остаточна згода між всіма народами України що до спільної політики і тактики на Всеросійських Установчих Зборах*.

Від фінансової комісії.

Далі Рубіс робить доклад від фінансової комісії, обраної на переродні після обміркування докладу Генерального Секретаря по фінансових справах Х. Барановського.

Після докладу комісії збори ухвалюють слідуючі, вироблені комісією постанови в сих справах.

1) Ніякий податок не має вже бути установлений без затвердження пленарним зібранням Центральної Української Ради;

2) ніякі видатки та розходи не можуть бути виплачені без затвердження бюджету пленарним зібранням Ц. Ради, або, з дозволу сього зібрання, об'єднаним Засіданням Комітету Ради та Генерального Секретаріату;

3) Генеральному Секретаріатові дозволяється робити грошові позички для задоволення потреб Ради, при чому позички на строк більше одного року можуть бути зроблені тільки з дозволу пленарного зібрання Ради, а позички на речиниць не більше року — по постанові об'єднаного засідання Комітету та Генерального Секретаріату;

4) Генеральний Секретаріат має право погодитись з якоюсь банковою установою, щоб вона взяла на себе обовязки обслуговувати потреби Ц. Ради;

5) всі прибутки і видатки контролюють ся ревізійною комісією, яка обирається загальним зібранням Ц. Ради і про свої ревізії дає Ц. Раді справозданне;

6) встановлюється на 1917 рік український прогресивно-подоходний податок в розмірі четвертинних ставок загально-російського подоходного податку, і сей український податок платиться Центральній Раді. Сей український подоходний податок має платити незалежно від плати Російській державі, кожда особа, установа та підприємство, котрі обложіні загально-державним подоходним податком;

7) встановлюється ся український поземельний податок, яким оподатковують ся на 1917 рік усякі землі: селянські, приватних власників, церковні, монастирські і ті казенні, які здають ся в аренду, по десять копійок з десятина; за казенні землі, які здають ся в аренду, платять арендаторі.

Примітка: Селянськими земельниками власниками вважають ся ті, що мають землі польової, усадебної або лісової взагалі не менш, як 1 дес.

8) встановлюється на 1917 рік разовий заробітний податок, і всі кола населення селясько-го, містечкового і городського, а також всі установи і підприємства, які не підлягають подоходному податку, а також всі установи і підприємства якийсь певний день, призначений Генеральним Секретаріатом, оддати в Українську Центральну Раду четверту частину свого денного заробітку;

Примітка: Хто в призначений Секретаріатом день не мати грошового заробітку, той має віддати Раді 1/4 грошового заробітку першого за призначенням Секретаріатом заробітнього дня;

9) позаяк виспелані податки признаються на будоване автономного ладу на Україні, то податкам сим підлягає все населення України, а також ті Українці, які живуть поза межами України;

10) платня поземельного податку починається негайно, а платня подоходного з першого серпня, коли починається платня і державного подоходного податку. Розуміється, що податки на потреби Ц. Ради морально-обовязкові для населення.

По ухваленню сєї постанови засідання закінчується коло 11 год. вечером.

О поворот виселенців.

Відень 5 серпня

З припоручення У. П. Р. і Укр. Зап. Комітету у Відні інтервенівали нині в АгмеєOberkommando послы Романчук, Др Колесса і Лев Левицький, а сі два послідні ще 2 с. м. злов у міністра гр. Тоггенбурга в справі наших виселенців.

Супроти відбиття нашого краю зажадано зі всею рішучістю позороту наших виселенців до своїх повітів та обговорено подожене нашого народа у всіх таборах і по громадах.

Делегати одержали запевнене, що в найкоротшім часі видані будуть зарядження, які уможливають репатріацію (поворот) виселенців, що наступить постановлено в міру привернення комунікації. — Значна полоса краю перейде до групи вільних повітів (А) а мабуть і границя ширшої воєнної області посушена буде ще далі на схід.

СКЛАДАЙТЕ ГРОШІ

на

ФОНД НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

Адреса: J. Romanczuk, Wien, Parlament)

Війна.

На Серет і Сучаву.

ВІДЕНЬ, 6. серпня. (Таб.). Воєнна пресова квартира доносить: На Буковині опір керівителя дещо скріпив ся. На низині між Дністром і Прутом ставлять Росіяни опір нашим наступаючим. Зате в гірській часті Буковини наші героїські та незмородані війська крок за кроком загарбують щораз більше терену. Обсадили вони Радівці, Гадікфальву, Сольку й Мартина в долині Сучави та стоять перед мурами міста Серету і віддалені майже о один дневний марш від міста Сучави.

Між Дністром і Прутом.

БЕРЛІН, 6. серпня. (Б. Вольф). На сході у східнім напрямі від Чернівців досягнуто лінії, з якої в 1916 р. вийшла офензива Брусілова У східній Галичині лежить вона аж по 60. км. поза новим фронтом. Росіяни усталились до нового оперу між Дністром і Прутом й на полудне від Прута на румунській границі. В Радівській кінтовині можна було обсадити Радівці як овоц успішних гірських брб в послідних днях Сильний опір, якого пробували російські війська ще перед тим містом, зломивши наші війська в хоробрих боях.

Лінія Чернівці-Сучава.

В дальшому поході на схід досягнули ми місцевости Перекуплетіке і Гадікфальва, наслідком чого велика частя залізничної лінії, що веде з Чернівців до Сучави, дісталась в руки союзників. На сугорбах на схід від Молдавиці і Бистриці похід триває даліше. Російські протинаступи коло Лунґені в долині Бистриці не вдали ся Росіяни уступають також на полудне від Бистриці. Переступлено корито ріки Неагра й досягнуто горби Vfr. Kanoil від V. Sata. На Mgr. Casinului румунські втрати збільшують ся. Відперго сильні наступи на гору на схід від монастиря Ліса.

Що кажуть російські звідомлення про поражене в Галичині.

СТОКГОЛЬМ, 6. серпня. Як подає „Новое Время“, настала в Києві на вістку про німецький пролім в Галичині велика паніка. Командант в'їск казав помістити в пресі пояснене, що пролім сей має чисто місцевий характер, та що пісденно-західному округови й місцевостям зараз за фронтом положенням не грозить найменша небезпика. Після „Рячи“ запорядила воєнна управа південно-західної області прискорити живна. Донесення „Нового Времени“ потверджують вісти про рабунки та насильства російських війск, доконувані на населеню в Тернополі. Одному „баталіонові смерті“, зложеному з учеників офіцерських шкіл, мало удалось положити кінець тому руйнованню, однак задні сторожі по відвороті війск почали все наново. Ватаги вдирались до мешкань, рабували дорожчінности та насилували жінок. Тому, що виходи міста були зажди під вогнем, неможливо було населеню втікати. Відворот російських війск подобав після „Нового Времени“ на панічну ітчу. Похід вперед німецьких війск був так само тріумфальним походом, як колишній в Волощині. Даром пробували поодинокі козацькі відділи й панцирні самоходи повздержати ворога, а російських збігців кудами й штиками засохтати до опоры. Кілька батерій знищило з поміж бунтівників один цілий відділ кінноти В таких відносинах довша оборона важного тернопільського уала з його величезними запасами сталась немислимю.

Нові борби на італійським фронті.

ВІДЕНЬ, 6. серпня. З воєнної пресової квартири доносять: На фронті Ізондо надзвичайно оживилась діяльність артилерії. Головно високорівня Красу була метою огня ворожого артилерії, яка вживала також газових стрілен та звертала огонь на область глибоко поза фронтом. Наші хоробрі летуни кинули вчорашньої ночі бомби на зел. дворець і на табір в Паляццо. Стверджено чисельні влучні мети. Також в Каринті, мимо хмарної погоди, була живлена боєва діяльність.

Поворот єпископа Хомишина до Станиславова.

Як зачуваємо, єпископ Хомишин вертає на днях до своєї дієцезії. Сподіємось, що за ним підуть якнайскорше також ті священники, що покинувши по приміру свого голови душпастирські обовязки і полишивши своїх вірних без жадної опіки, часто зовсім непогрібно, перебувають доси в гостині в чужих дієцезіях. А поворот їх потрібний справді в якнайкоршім часі. Відомо, в яким стані знаходяться тепер деякі полишені Росіянами околиці.

Серед таких обставин наш непорадний народ мусить мати кодо себе якогось інтелігентного дорадника, який хочби з нараженням своєї особи ушмнув ся за ним де треба. До кокого звернеть ся? Він всіми тепер опущений, всіми забутий. Як же й священники лишать його даліше самого без опіки, то хіба прийдесть ся йому пропадати.

Через скорий поворот на свої місця і через енергічну працю кодо добра повірених собі вірних повинні тапер станиславські священники wraz з своїм єпископом надгородити бодай в часті ту страшну кривду, яку заподіяли своєму народови через втечу перед російським війском.

Віriamo також, що єпископ Хомишин, який від підчинених собі священників домагається завжди строгого заховання канонічного послууху, заховає тепер сам належний послух своєму настоятелю, львівському митрополитови і не складе відновлювати нещасної справи нового календара та через те робити даліше кирию в нашій церковній провінції.

Через звисний розпорядок митрополита справа календаря перенесена до Риму і перед рішенням Риму не повинен еп. Хомишин її відновлювати в своїй дієцезії. (Ст.)

Зі зміною місяця просимо ВІДНОВИТИ ПЕРЕДПЛАТУ!

НОВИНКИ

— По роках неволі. На повитане Експ. Митроп. А. Шептицького вислав до Стокгольму п. др. С. Федас як голова „Комітету привитання“ телеграму такого змісту:

Наш намір повитати Вашу Експеленцію майже по трилітній неволі, підчас повороту вже в Берлін зівстав унеможливлений наслідком подорожі до Риму. Тому нехай нам буде вільно висказати Вашій Експеленції сею дорогою в ім'я українського населення Галичини, слова найсердечнішого повдоровлення, та найщирішого привітання.

На сю телеграму наспіла письмenna відповідь від Експеленції:

За висказані слова сердечно-сердечно дякую і Вам і всім в яких ім'я Ви телеграфували, — дякую за так милий привіт, за засноване „Комітету привитання“ і його наміри. Притім мушу виразити жаль, що не можу їхати прямо у Львів, хоч як прикро мені відкладати хвили повороту о кілька тижнів. Дуже бажав би я закінчити мандріку по світі. Сердечний привіт всім. До милого побачення Бог з нами. Андрей.

— Вісти про давних членів нашої театр. дружини. З відбитої німецькими військами частини східної Галичини приїхав позавчора у Львів широкозвісний артист українського театру „Бесіди“ п. Іван Рубчак. Военна хуртовина, і скорим ходом плывуча флія російського залу захопила його як і більшу часть театральної дружини на глибокій Поділлі у Борщеві.

Тяжкі хвили прийшлося їм пережити. В малім подільським містечку остали наші артисти зі своїми роданами — і з нікуди не було їм зразу ні допомоги ні спромози заробітку. — Що-йно в 1915 році вдалось Лесеві Курбасови скласти театральну дружину в половині з давних членів театру „Бесіди“, в половині з аматорських сил. Той театр став грати в Тернополі в салі „Міщанського брацтва“. Не без труднощостей приходилось зразу істаувати молоді організації. Ставали перепорою російські влади, приходилось поборювати й інші труднощі головню ізза браку бібліотеки, музикалії, гардероби і декорацій. З давних членів театру були: Курбас, Осиповичева, Бенцаль, Горніке, вичівна і Юрчакова. З нових: Фавст Лопатинський, Марія Костева-Коссакова, а з більше талановитих аматорів д. Сенків, Калин і Бурбеда. На гостинні виступи приїздила з Києва Стаднікова і з Копичинець Фільомена Лопатинська, — Орхестра театру складала ся з 12-ох людей.

На репертуар театру складались головню добре відомі народні драми зі співаками. Виставлявано теж Винниченка „Вілий медвідь і чорна паптера“. — Сезон в р. 1915 зачав ся виставою „Наталки Полтавки“.

По деякім часі російські влади адміністративні заборонили українській дружині давати вистави, а в салі „Міщанського Брацтва“ введено „Російський мініатюрний театр“, в якому брали участь і аматори Подляки. Та по революції садя перейшла знов в руки наших артистів, а допомогли в тім ділі самі салдати-Українці.

З нових творів виставлено: „Про що тирса шуміла“ та „Хмару“. Матеріальні успіхи були дуже гарні. Вистане згадати, що вистави у невеликій салі приносили чистого збору до 800 рублів — себго суму, про яку доси українському театрови в Галичині не снило ся...

Ціле майно театру тож. „Бесіда“, яке було заховане в Народнім Домі в Борщеві — пропадо майже дослідно. Рубчакowi вдалось вратувати ледви маленьку частину, себго дешо з гардероби та оперові музикалії. — Втрата, які має товариство „Українська Бесіда“ є прямо неопіневні. Вистане згадати, що в театральній бібліотеці було багато примірників, так оригінальних, як і перекладаних творів, яких відписів мабуто нема. — Не менші шкоди є і в гардеробі. Як відомо, в останніх двох роках „Бесіда“ купила багато нових річий (вистане згадати стильову гардеробу до „Енея на мандрівці“); також покійний директор Орецький вложив немалий гріш на закупню гардероби і реквізитів.

Про інших членів давної дружини є такі вісти:

П. Антоніна Дякова перебувала весь час в Чорткові і там удалось їй з аматорами виставити „Жидівку вихресту“, пані Леонтовичева оставала весь час в Борщеві. Олексу Ремеза узяли російські влади в наслідок доносу. Що-йно по революції пущено його и волю. Пані Петровичева покинула сцену і віддала ся за судію Смаля. Пані Ніжанковська переживає в Камінці подільським. Від б. капельника Михайла Коссака — якого доси уважали всі за пропащего — наспіла вістка, що він полонений і перебуває в Ташкенті. Пані Стечинська і В. Коссаківна живуть в Росії. Лесь Курбас виїхав в Київ, де виступав в театрі Садовського.

— Поворот вивезеного священика. Довідуємо ся, що мітрат Гордієвський, який не пішов був слідами своєї Владики і остав на місці в час приходу російських військ до Станиславова, вернув з російського полону. О. мітрат, як відомо, вивезли Росіяни в глибину Росії. Перед австрійсько-німецькою офензивою вдалось о. мітратови дістати ся залізницею до Підволочиска, а відти до Тернополя, з Тернополя виїхав ся о. Гордієвський ближше фронту, переїхав на селі пару днів і діждав ся приходу німецьких військ. В той спосіб вернув він на дніах у Станиславів. В часі побуту на селі ограбили його російські салдати.

— Зі Станиславова. В часі, коли Росіяни були в Станиславові, передерлась до нас і поширила ся вістка, що канонік Литвинович помер. Вістка виявила ся неправдивою. О. Литвинович живе і остає в Станиславові. За те о. др Григорій Литвинович виїхав ще раніше з Росіянами і більше не вернув.

— В тернопільську руїну. Посол тернопільської землі др Сидір Голубович виїздить нині в свій округ.

— Гоеко-католицька катедра в Станиславові. Як озові нам директор одної з українських гімназій, що саме вернув зі Станиславова, катедра іна церков доволі сильно потерпіла ізза военних подій в околиці Станиславова і в самім місті. Сильно ушкоджено іконостас (замісні образи) а на стінах і філярах видно сліди стрілен.

— Головна Рада краєвого товариства господарського „Сільський Господар“ у Львові відбуде пленарне засіданє в понеділок, 13. серпня с. р. о год. 10-й рано в льокалі товариства при ул. Зіморевича ч. 20. — Президія.

— Субвенції для підприємців і рілників на відбудову своїх господарств. Ц. к. міністерство для публичних робіт уповажнило Центральну відбудову краю в Кракові до уділювання слідуєчих субвенцій:

1) на відбудову будинків господарських і до мешканя можуть будівельні Експозитури уділяти субвенції до К 3000.—, Центральна же сама до К 10.000.—;

2) на справленє домашнього урядження: (шафи, ліжка, столи і н.) і домашніх знадобів (подушки, постіль, білизна, кух. річи і н.) можуть Експозитури уділяти до К 1000, Центральна сама до К 2000. Досі уділювали тих запомог Староства у висоті К 500, а Центральна у висоті К 1000; тепер же перейшло право уділювання субвенцій зі Староств на будівельні Експозитури;

3) на урядженє варстатів для ремісників і промисловців може Центральна відбудови Галичини уділювати субвенції до К 3000;

4) на закупню продукційних і рілничих машин, як також на доповненє живого інвентаря може Центральна уділяти субвенції до К 10 000.

„Читайте отже й розважайте кожде слово на що можна брати гроші!“

Субвенція є, як відомо, беззворотна запомога, якої ніколи не треба видавати. Просити о уділенє її мають право всі безпосередно і посередно пошкодовані, так самі властители їх житків, діти, опікуни, заступники з дому і війська, бараків і евакуаційних осель, і т. п., яких у нас можна начислити на десятки тисяч. Грішити отже кождий проти себе самого й проти свого народа, хто занедбує улімнути ся о се право. Тому то ми не перестанемо накликати всіх інтересованих: „Не занедбуйте свого права! Так само звертаємо ся з горячим зазивом до всіх розуміючих як слід вагу сей справи Добродіїв, щоб були помічними незрячим, їх освідомлювали, писали подання і т. и., а то не лише в їх але й своїм інтересі“.

Для ремісничо-промислових кругів та для дрібного купецтва зладили ми друкований формуляр такого подання до ц. к. Намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини у Кракові, чим справу дуже улегшуємо і який на жаданє всім даром виймаємо. Також уділюємо радо всяких інформацій тим, які до нас звернуть ся.

Львівські підприємці і купці споживних

і н. товарів, які в наслідок війни або в наслідок тривалого застою в торговлі потерпіли посередно або безпосередно шкоди, можуть так само убігати ся о субвенцію у ц. к. Намісництва, Краєвої Централі для господарської відбудови Галичини. Подання мають вони вносити до Техноложічного Інституту торговельної і промислової Палати у Львові, вул. Булярда ч. 5, де урядуете тепер запомоговий Комісар для львівського повіту п. Товарніцкий. „Не кидайте отже гроший на вулицю, а збирайте їх, доки трапляєть ся нагода“.

Українське Товариство для попіраня ремесла і промислу“ Львів, вул. Зіморевича ч. 20.

— Українська прив. гімназія з правом прилюдности в Долині потребувати ме на рік 1917/18 нових шість учительських сил, так до предметів філзоложічних як реальних. Платня після норм учителів державних, — з тим, що всі дорожнєчі додатки суть о 10% виспі чим в державних заведенях. Учителі на етаті державним, дістають еще і особний додаток (діети), — а се сталі 100 кор., — а суплєнти 50 кор. місячно. Подання просить ся вносити найдалше до 20. серпня б. р. на тимчасову адресу Дирекції: Подляси п. п. Кєвти коло Бялої. — Дирекція.

— Львівський Магістрат озовішує: Розпорядком Уряду для виживлення з 31/VII. 1917 В. з. д. ч. 327 постановлено слідуєчі ціни викупу збіжа:

1) за 100 кг. пшениці	42 К.
2) „ 100 „ жита	42 „
3) „ 100 „ ячменю	37 „
4) „ 100 „ вівса	36 „
5) „ 100 „ мішанки повясних родів збіжа	буде платити ся ціну найдешевшого рода збіжа яке містить ся в мішанці.

Ціна збіжа на засіви підвиснує ся о додаток передвиджений міністеріальним розпорядком з 5. липня 1917 В. з. д. ч. 286.

— Центральне російське правительстао відмовляє позичок українським земствам. „Бирж. Від.“ з 6 липня н. ст. пишуть: Вияснюєть ся, що в звязку з універсалом Ради окремі справи, порушені українськими земствами перед міністерством внутрішніх справ, не рухають ся наперед. Так напр. недавно тому деякі українські земства поробили заходи перед міністерством внутрішніх справ у справі видачі їм правительственної позички в розмірі 3 мільонів рублів. По опублікованю Радою універсалу справа правительственної позички українським земствам набрала принципіального характеру й рішенє її відтягаєть ся.

— Військова Спілка у Винниці. Робітнича газета доносить що 14 липня н. ст. у Винниці на Поділлі заснувала ся Українська Військова Спілка винницького гарнізону, до якої належать усі Українці-воики місцевого гарнізону.

— За Збручем. У Винниці на Поділлі почала виходити тяжнева українська часопись п. з. „Подільська Воля“. Редактором є Дмитро Маркович. По відомостям які має наша редакція, у Винниці проживає постійно п. Михайло Петрицький.

— Мійське самоврядуванє. В Острі на Чернигівщині трапилась важна для міста подія: Мінігтовим порядком стару раду мійську було змінене, а натомість призначено тимчасове мійське самоврядуванє з одинадцяти представників, поки не буде зібрано думу на підставі чотирьохвости. Се стало ся таким побитом: представники уперго не допускали на свої „ріденки“, а до того ще й поганенькі засіданя представників від громадських організацій Становище мешканців міста з кождим днем все гіршало, бо з одного боку рада не йшла на зустріч бажанням більшости громадян, а з другою боку сучасні обставини вимагали від представників ради багато праці, розуму, енергії. Звичайно, що ні по своїм поглядам, ані по своїм соціальному становашу, як представники буржуазії, радні не могли буги на висоті свого діла. З свого боку повітовий виконавчий комітет у згоді з радою робітничьких та салдатських депутатів всіх заходів уживав до того, щоб влитись в гурт гласних, а проте останні уперго стояли на своєму й посилались на Губернського Комісара, що пропонував до нових виборів не відновляти думу. Поки діло йшло про старі справи — громадян терпіли; але коли управителі сковали список від громадян, коли радні нічого не зробили, аби зорганізувати харчовий комітет, — тоді тільки всі мешканці міста зібрали ся на мітинг і зробили свою постанову. (Нова Рада).

— „Жіноча Спілка“. В м. Оржиці Лубенського повіта на Полтавщині заложено „Жіночу Селянську Спілку“. Головою Спілки обрано Н. П. Милославську, заступником голови (він же і скарбник) — Я. І Стасенка й писарем Н. Ф. Слинька.

Садат Брченко дав на фонд спілки 10 карбованців. Н. Р.

— Зїзд представників повіта. Чернягівська Українська Губернська Рада скликає на 15 липня зїзд українських представників Чернягівського повіта для організації повіта і вибрання повітової Ради. Н. Р.

— Для визволеної Галичини. Ц. к. міністерство кравової оборони видало розпорядок, щоби всім обов'язаним до військової служби, що перебувають у відібраній Росіянам частин Галичини, а котрі в хвилі наїзду були звільнені від служби на обмежений або необмежений час, звільнення сі обмежено, або продовжено до 30 листопада. — Власті політичні і інстанції мають їм виставити відповідні посвідки і предложити рекламційні внесени в службовій дорозі.

ОПОВІСТКИ.

Середа, дня 8 серпня 1917.

Нині: 8. серпня гр.-кат. Ермолая, римо-кат. Кириака.

Завтра: 9. серпня гр.-кат. Пантелеймона, римо-кат. Романа.

○ В справі обнови укр. гімназії в Рогатині просить Вп. Отців, учителів, начальників громад і всіх широкіх прихильників нашого шкільництва в рогатинським і сумежних повітах подати відворотно число учеників (імя і прізвище), які наміряли би вписати ся до укр. гімназії в Рогатині, подаючи також до котрої класи. Спосібну дітвора належить підчас ферії конечно приготувати до вступного іспиту до гімназії і так само про се звістити. Велісьма просить ся слати на адресу: о. Павло Кудрик, парох в Рогатині.

Гімназійних учителів і учительських кандидатів, що хотіли би обняти посаду в рогатинській гімназії У. П. Т. просимо зголошувати ся прямо до Головної Управи Укр. педагогічного Товариства у Львові, вул. Мохначького ч. 12. 2—3

○ Побір до Українських Січ. Стрільців. Ц. і к. Кмда рекрутуемого Уря. ду У. С. С. устанавленого розпорядком ц. і к. Найвищої Кмди Армії з 8. цвітня 1917 ч. 31869 Р. повідомляє, що до Укр. Січ. Стрільців можуть вступати:

а) ті, що при посліднім перегляді зістали узнані нездібними до військової служби, б) всі роджені в 1900, 1901 і 1867 р. як покищо необов'язані до військової служби, в) ті висуджені (суперарбітровані) Стрільці, яких при новім перегляді знову, признано до військової служби здібними.

Зголошуватись можна писемно або устно в названім Уряді в Стрию (Ринок ч. 25. I. пов.). Названі під а) мають вказати ся посвідкою перегляду (Landsturm musterungsblatt). Названі під б) мають подати свій рік уродження і дозвіл родичів або опікунів на вступлене до У. С. С.

Коли більше число осіб з одного повіту зголосить ся, приїде на місце відпоручник Уряду.

Всеч. гр. кат. парохіальні уряди просить ся о надіслане списів всіх молодців, уроджених в 1900 і 1901 році.

Велісьма до рекрутуемого Уряду можна посилати безплатно через полеву пошту 2—3

○ Управа школи ім. Б. Грінченка у Львові, одержала з днем 30. VII. 1917 повідомлене з ц. к. Ради шк. Окружної міської у Львові з дня 21. VII. 1917 ч. 3390, що ц. к. Міністерство Просвіти у Відні, рескриптом з дня 29. VI. 1917 ч. 38990, затвердило право прилюдности для народної IV. класової школи ім. Б. Грінченка на передмісті городицьким у Львові.

Ся школа, на жаль зістала знов і сего року занята війском, що наразить її знов на нові шкоди в обстанові шкільній. Однакже є надія, що се військо опустить школу вже около 15. VIII. 1917, почім зараз відбудуть ся вписи дітний на рік шк. 1917/18, найдальше з кінцем серпня, о чім докладніше повідомить ся пізніше. З причини занятя школи, зістала канцелярія управи шк. перенесена до помешканя управ. школи при ул. Грунвальдській ч. 4, де просить ся чесну суспільність українську, так з жертвами на школу, як також зі всіми иншими справами, входячими в обсяг сеї школи, ласкаво звертати ся. — М. Сіак 2—2

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 7. серпня 1917.

На східнім фронті:

Фронт баварського князя Лес-гольда:

Положене незмінене.

Фронт генерала полковника арт. Йосифа:

В долині Серету й Сучави зискано в боротьбі на терені. Також в горах пішли ми мимо завзятого опору наперед. Зновлені румунські наступи на Mgr. Casinului і під монастирем Лепса (в долині Путни) зломил ся.

Фронт маршалка пільного Ма-кензена:

В місцевім наступі пруські і баварські полки пішли до приступу на рос. становища на північ від Фокшані. Здобуто 1300 бранців, 12 гармат і численне оружє.

Македонський фронт:

Не було значніших боїв.

На західнім фронті:

Фронт пільного маршалка баварського наслідн. престона Рупрехта:

У Фландрії проминають оживлена бсеза діяльність артилерії в деяких відтинках. В літкваті поля прийшло до стріт сгезних відділів.

В Artois сильний огонь на становищах між Hulluch і Scarpe ою.

Фронт пруського наслідника престона:

Приступи ольденбургських і віртемберських пробових військ на провал Bessy на північ від шляху Laon—Soissons і під Berry над Aisn-ом принесли нам бранців і добачу.

Перший генеральний квартир-майстер Людендорф.

З австрійського звідомлення.

На Італійським фронті:

На Фасанським хребті на південний схід від Кавзесі зломив ся італійський наступ в нашім огні. Ворскай баталіон втік в розсипці. Над Сочев не вгавала вчера борба артилерії.

Надіслане.

За се рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведенє

Д-ра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймованє зубів без болю і пльомбованє.

Штучні зуби з каучуку, золоті і платині.

Панієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часі.

Краєвий адвокат

Др. Евген Гвоздецький

веде канцелярію у Львові, при ул. Красіцких 6.

Всіх наук лікарських

Д-р Сильвестер Дрималик

ординуючий лікар „Народної лічниці“ і Захисту для воєнних сиріт у Львові.

Мешкає при улиці Сикстуській ч. 50.

Хорих приймає щоденно від 10—12 перед пол. і від 3—5 по полудні.

ОКУЛІСТ

Др. Генрик Атляс

секундар заг. шпиталю

ординує від 3—5 по пол. Кожановського 11 А

Оголошення.

Опаски на промудини (брух) черева і пахвини. Цінники даром. — М. Л. Полячек, Самбір 25. 2—7 з.

З Краєвого Союзу Ревізіонного у Львові. Всіх членів дирекції, Надзірних Рад і Комісій контрольных а колиби їх на місци не було, то всіх членів наших союзних стоваришень просимо безпробовочно подати відомости короткі а докладні про стан їх стоваришень, про стан книг, документів, реальностей, інвентаря та про готівки з поданем хто опікує ся стоварищем, під адресою: Союз ревізійний Львів, Домініканська 11. — Омелян Саєвич. 2—20

Гаська Рекуц з села Тишківці повіт Бучач, евакуована в Одржиконю, повіт Кросно, пошукує свого 15-літнього сита Івана, котрий поїхав на форшпан в маю 1916. 1—1

Шукаю приміщення на два тижні на селі при інтелігентній родині з женою і одним дитиною. Грошева сторона не грає роді. Ласкаві зголошення в адміністрації „Українського Слова“ під: Торг. учитель. 1—3

Конкурс.

Дирекція української гімназії в Перемишлі розписує з речинцем вишешня подань до 15. серпня (на адрес Дирекції) Конкурс на прийняте учеників до отсних інституцій: 1) Гімназіяльний інститут (інтернат на 110 місць) за місячною оплатою 100 К, з чого треба платити 40 К в натураліях. Членська вкладка 6 К, за інвентар 30 К річно. 2) Бурса св. Николая (100 місць) за місячною оплатою 70 К, з чого треба платити 30 К в натураліях. Членська вкладка 6 К, за інвентар 15 К річно. 3) Бурса Дешеві Кухні (60 місць) за місячною оплатою 45—50 К, з чого треба платити 20 К в натураліях. Членська вкладка 3 К, за інвентар 5 К. Кожний питомець мусить привезти з собою: 6 пар біля, 6 хусточок, ковдру, коц, сінник, два простирала. Прання не бере на себе жадна інституція. 4) Харч для доходячих стріть в Дешевій Кухні 30—35 К місячно, з чого треба платити 20 К в натураліях. Натуралії за цілий рік належить зложити по можности зараз на початку року. За святочні ферії не тільки нічого обиягати. Оплати належить слати лишень на адрес заряду інституції, а ніколи на адрес ученика; так само належить гроші на потреби учеників слати лишень на адрес заряду.

Бурси і інститут дають інструктора, але дуже слабі ученики мусять за окрему поміч доплачувати дещо після умови.

До подання треба долучити на відповідь заадресовану карту. — Директор Амеськевич. 2—2

Руська Шадниця

в Перемишлі

вулиця Косцюшка ч. 3.

Принймає і виплачує шадничі вкладки щоденно в годинах урядових і опроцентує їх на 40% починаючи вже від слідуемого дня по дни зложення аж до послідного дня перед дием відобрання.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна складати особисто в касі товариства, почтовими переказами, грошовими листами, чеками почтової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жаданє безплатно достарчає, і в філіях банку австро-угорського на рахунок „Руської Шадниці“.

Уділяє позичок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протях дїт 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, и на есконт векслів. Справи позичок полагоджуєть можливо скоро. Посередничить у виедниваню позичок в Гал. Воєнним Заведеню кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друків уділяє канцелярія „Руської Шадниці“ ул. Косцюшка. Народний Дім, I. пов., щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділь і руських свят.

Після § 14. устава „Руської Шадниці“, затвердженого через ц. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі надають ся до льокації пупілярних, фондацийних і т. п. капіталів, має отже „Руська Шадниця“ пупілярну обезпечу.

При налагодуваню вакуиня просимо покликувати ся на „Українське Слово“.